

Sygn. akt I CSK 3616/22

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z powództwa L. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w Z.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń spółce akcyjnej w S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 listopada 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt VII AGa 477/21,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 2 700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwana Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. w S. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sadu Apelacyjnego w Warszawie z 14 stycznia 2022 r., którym zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z 19 marca 2021 r., wydany w sprawie z powództwa L. sp. z o.o. w Z. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

W niniejszej skardze oparto się na przyczynach przyjęcia skargi do rozpoznania wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Skarżący wskazał następujące zagadnienie prawne uzasadniające potrzebę dokonania wykładni przepisów prawa leżących u jego podstawy: *czy zapis w postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia w umowie ubezpieczenia autocasco, że „ubezpieczyciel nie odpowiada za szkodę wskutek kradzieży pojazdu, jeżeli dokumenty pojazdu nie były należycie zabezpieczone poza pojazdem, a także jeżeli poszkodowany nie przedłożył dokumentów pojazdu, na podstawie których pojazd był dopuszczony do ruchu w dniu szkody” pozwala na uwolnienie się od odpowiedzialności przez zakład ubezpieczeń w sytuacji pozostawienia dowodu rejestracyjnego w skradzionym pojeździe, w szczególności: a) czy ww. zapis pozwala na przyjęcie, że w przypadku pozostawienia dowodu rejestracyjnego w skradzionym pojeździe nie wystąpiło zdarzenie, w związku z którym ubezpieczyciel zagwarantował zapłatę odszkodowania, a tym samym może stanowić samoistną podstawę odmówienia przyjęcia odpowiedzialności za szkodę przez zakład ubezpieczeń na zasadzie art. 805 k.c. i nie wymaga analizy czy zachodzą przesłanki z art. 827 § 1 k.c.; b) czy ww. zapis pozwala na przyjęcie, że w przypadku pozostawienia dowodu rejestracyjnego w skradzionym pojeździe doszło do spełnienia przesłanki „rażącego niedbalstwa” z art. 827 § 1 k.c., a co za tym idzie odszkodowanie w tym wypadku nie należy się chyba, że umowa lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej; c) czy ww. zapis pozwala na uwolnienie się od odpowiedzialności przez zakład ubezpieczeń na podstawie 805 § 1 k.c. i/lub 827 § 1 k.c. nawet jeśli pozostawienie dowodu rejestracyjnego w skradzionym pojeździe nie miało znaczenia dla dokonanej kradzieży?*

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał już, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia

Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12 – nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12 – nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13). Istotne zagadnienie prawne należy zatem postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła. Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa (zob. m.in. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II PSK 193/21; oraz z 20 stycznia 2022 r. I CSK 790/21).

Wbrew twierdzeniom skarżącego sprawy nie dotyczą przytoczone w skardze rozbieżności orzecznicze. Wskazane judykaty dokonują bowiem wykładni rażącego niedbalstwa, podczas gdy w niniejszej sprawie zaistniał problem prawny definiowania zdarzenia ubezpieczeniowego. W przypadku stanu faktycznego podobnego jak w tej sprawie, czyli kradzieży pojazdu wraz z dokumentami pozostawionymi w jego wnętrzu jakiegokolwiek badanie przesłanki rażącego niedbalstwa mogłoby dojść do skutku jedynie, gdy definicja zdarzenia objętego obowiązkiem odszkodowawczym ubezpieczyciela nie zawierała odniesień do sposobu przechowywania dokumentacji pojazdu. Nie miało to miejsca w niniejszej sprawie, w której zdarzeniem objętym ubezpieczeniem była jedynie kradzież pojazdu, w którym nie znajdowały się kluczyki lub dokumenty. Taki sposób dokonania wykładni ogólnych warunków kwestionowanej umowy jest zgodny z zasadami wyrażonymi w art. 65 k.c. oraz z najnowszym orzecnictwem Sądu Najwyższego wydawanym w podobnych stanach faktycznych (zob. np. wyrok SN z 13 maja 2021 r., IV CSKP 45/21, OSNC 2022, nr 2, poz. 18 oraz przytoczone tam orzeczenia).

Dlatego na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[as

al]